

Волокитинський фарфор

Виставка виробів заводу А. М. Міклашевського

Людмила Білоус

Наприкінці вересня 2011 р. у Національному музеї українського народного декоративного мистецтва відкрилася виставка "Волокитинський фарфор" з колекцій провідних художніх музеїв України та приватних збірок. Одночасно відбулася презентація художнього альбому "Фарфор заводу А.М. Міклашевського" (Автор — Е.Б. Самецька, куратор — І.Г. Гутман; Москва: "Интербук-бизнес", 2010).

Мистецьке видання, так само, як і виставка, присвячені діяльності одного з найпотужніших підприємств фарфорової галузі XIX ст. — Волокитинського фарфорового заводу, який діяв упродовж 1839–1861 рр. у с. Волокитин Чернігівської губернії (нині Сумська область). Сьогодні його вироби мають непересічну мистецьку цінність, прикрашають експозиції провідних художніх музеїв і є жаданими витворами мистецтва для колекціонерів.

Унікальність виставки полягає у тому, що вперше в Україні у такому обсязі представлено твори волокитинських майстрів, які прославили вітчизняне мистецтво не лише на теренах нашої держави, а й далеко за її межами. Це 375 пам'яток з колекцій Національного музею українського народного декоративного мистецтва, Київського національного музею російського мистецтва, Сумського обласного

художнього музею ім. Н. Онацького, Харківського художнього музею та приватних збірань: декоративні вазы, скульптура малих форм, фігурні посу-

Ваза. Київський національний музей російського мистецтва. Фото В. Чешко.

Чорнильниця-шарж "Шарль-Поль де Кок". Приватна колекція. Фото В. Чешко.

Деталі фарфорового іконостасу Покровської церкви с. Волокитин. Фото С. Вовка.

На відкритті виставки. Заступник міністра культури України Т.Г. Кохан та директор музею А.Ф. Вяльць. Фото С. Вовка.

Презентація альбому. В президії — заступник міністра культури Т. Кохан, директор Харківського художнього музею В. Мизгіна, директор Сумського художнього музею Г. Ареф'єва, куратор проекту І. Гутман, автор альбому Е. Самецька, директор видавництва "Интербук-бизнес" М. Попов. Фото С. Вовка.

дини, утилітарні речі та предмети інтер'єру, зразки чайного, десертного та столового посуду, деталі фарфорового іконостасу з Покровської церкви с. Волокитин, зруйнованої у 1956 р., а також унікальна фарфорова люстра з кабінету А. М. Міклашевського (1801–1895) – власника маєтку і засновника заводу.

У художньому оформленні волокитинських виробів простежуються впливи різних стилів (зокрема античного), проте перевага надається художньому напрямку "друге рококо" – відомому і в той же час суперечливому стилю другої третини ХІХ ст., який особливо яскраво виявився у формах і декоративному оздобленні ваз, каміних годинників, посудних форм, предметів інтер'єру.

Найбільш цікавою сторінкою діяльності підприємства була фарфорова пластика: зображення історичних осіб, літературних героїв, сюжетна, анімалістична та комічна скульптура (чорнильниці – "шаржі").

Актуальність і важливість події полягає в тому, що глядач має ексклюзивну нагоду познайомитися з однією з найкращих сторінок історії вітчизняного виробництва фарфору.

На другому плані — чайник з грілкою. Грілки мали так звані літофанії — оздоблення на зразок водяних знаків на папері. Коли всередину вставляли свічку — на грілці з'являвся малюнок на зразок літографії. Фото В. Чешко.

Ваза за сюжетом картини Ж.-О. Фрагонара "Гойдалка". Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького. Фото С. Вовка.

Українка. Національний музей українського народного декоративного мистецтва. Фото С. Вовка.

Фарфорова люстра з кабінету А.М. Міклашевського. Національний музей українського народного декоративного мистецтва. Фото В. Чешко.

Малюк у діжці. Приватна колекція. Фото В. Чешко.

Одаліска. Харківський художній музей. Фото В. Чешко.

Есмеральда. Сумський обласний художній музей ім. Онацького. Фото В. Чешко.

